

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.
2. Глян Т., Зеленський Є. Виконання службово-бойових завдань, пов'язаних з застосуванням вогнепальної зброї співробітниками Національної поліції в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. Т. 1. № 80. С. 441–445.
3. Казначєв Д., Бодирєв Д. Дотримання прав людини під час проведення масових заходів. *Дотримання прав людини у правоохоронній діяльності: стан та перспективи : матеріали Всеукр. круглого столу* (м. Дніпро, 28 бер. 2023 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. С. 83–85.

УДК 351.74/753.3

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/430-431

Олена БОЙКО

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПРАЦІВНИКАМИ ПОЛІЦІЇ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початку воєнного стану в Україні, зумовленого російським вторгненням 24 лютого 2022 р., питання використання вогнепальної зброї поліцейськими та громадянами країни набуло ще більшої актуальності, оскільки законодавчого регулювання цієї сфери виявляється недостатнім. Введення воєнного стану викликало зміни у багатьох нормативно-правових актах, але виникають практичні труднощі у реальному використанні зброї поліцейськими та громадянами.

Наразі криміногенна ситуація в Україні є небезпечною для державних інститутів та всього населення. Умови воєнного стану вимагають від правоохоронних органів посиленого режиму та цілодобового моніторингу. Поліція, дотримуючись законів, забезпечує безпеку громадян, включно з патрулюванням вулиць та проведенням перевірок [1, с. 288].

Під час виконання своїх обов'язків поліцейські можуть застосовувати запобіжні та примусові заходи, які необхідні для забезпечення громадської безпеки та порядку, в тому числі і на деокупованих територіях.

Згідно із Законом України «Про Національну поліцію» найсуворішим заходом примусу є використання вогнепальної зброї. Таке застосування повинно відбуватися в межах закону, та слід дотримуватися вимог щодо недопущення перевищення повноважень та завдання шкоди [2; 3, с. 154].

У результаті аналізу особливостей діяльності органів поліції щодо забезпечення прав дітей в умовах воєнного стану зроблено висновок, що реалії сьогодення вимагають вироблення дієвих алгоритмів дій поліцейських в умовах активних бойових дій та на деокупованих територіях, зокрема щодо:

- розмінування територій і будівель слідчо-оперативними групами, обладнаними пересувними криміналістичними лабораторіями;
- виявлення колаборантів і диверсійних груп;
- фіксації та документування воєнних злочинів залежно від їх типу (захист місця злочину, збереження доказів, проведення фото- та відеофіксації, опитування свідків);
- розслідування окремих видів військових злочинів;
- здійснення заходів поліцейського піклування з урахуванням суттєвого збільшення кола осіб, які потребують таких заходів; перевірки транспортних засобів на автошляхах та блокпостах;
- пошуку безвісти зниклих осіб.

Підсумовуючи викладене, слід відзначити, що проблематика використання вогнепальної зброї працівниками поліції в умовах воєнного стану потребує подальшого дослідження і ретельного вивчення. Умови, в яких опиняються поліцейські, часто є екстремальними, що вимагає від них вжиття заходів самозахисту та захисту інших осіб шляхом використання зброї. Основна мета такого застосування полягає в захисті життя як

поліцейських, так і інших осіб, які перебувають у зоні небезпеки.

Неможливо не враховувати той факт, що вогнепальна зброя являє собою об'єкт підвищеної небезпеки і вимагає уважного та професійного володіння та використання.

На наше переконання, для вирішення цього питання необхідно вжити кілька заходів. Зокрема, важливо вдосконалити нормативно-правову базу, пов'язану із застосуванням вогнепальної зброї.

Також необхідно чітко роз'яснити та висвітлити зміни, внесені до статті 42 Закону України «Про Національну поліцію», щодо оцінки рівня опору поліцейському та уточнення переліку доступних засобів, які може використовувати поліцейський.

1. Безпалова О. І. Перспективні шляхи підвищення ефективності підготовки поліцейських до виконання покладених на них обов'язків в умовах правового режиму воєнного стану. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану* : зб. наук. праць. Харків, 2022. С. 287–288.

2. Навчання поліцейських на початковому етапі вогневої підготовки : метод. рекомендації / за заг. ред. В. Д. Поливанюка. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 52 с.

3. Покайчук В. Я., Поливанюк В. Д. Концептуальні засади службової підготовки поліцейських. *Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.). Харків : ХНУВС, 2016. С. 154–157.

УДК 351.74+342.951

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/431-432

Євген ГІДЕНКО

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА БЕЗПЕКОВІ ІНІЦІАТИВИ ПОЛІЦІЇ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРАХ. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ

Превентивна діяльність та безпекові ініціативи поліції є важливими складовими системи правоохоронної діяльності як на національному, так і міжнародному рівнях. Даний аспект діяльності поліції зорієнтований на запобігання злочинам та іншим правопорушенням шляхом активного втручання та впливу на потенційних злочинців, а також через сприяння формуванню безпечного соціального середовища.

Профілактичні заходи, як невід'ємна складова правопорядку, мають за мету запобігти злочинності та іншим правопорушенням. Вони охоплюють широкий спектр дій, які здійснюються поліцією та іншими відповідальними органами. Українське законодавство, зокрема стаття 31 Закону України «Про Національну поліцію», визначає одинадцять таких заходів, включаючи перевірку документів особи, опитування, огляд, зупинку машини, обмеження пересування особи та ін. [1].

Аналіз міжнародного досвіду свідчить про різноманітність підходів до профілактичних заходів у європейських країнах. Деякі з них акцентують увагу на розширенні повноважень поліції, інші – на активній участі громадян у забезпеченні безпеки та порядку. Наприклад, у Великобританії успішно функціонує проєкт «Сусідське спостереження», який залучає громадськість до забезпечення громадського порядку та підвищення рівня безпеки в районах [2, с. 48].

У британській поліції ключову роль відіграє організаційна структура, зокрема поділ на поліцейські дільниці з місцевим управлінням. Це дозволяє забезпечити ефективну роботу поліції на місцевому рівні та підвищити контроль над безпекою в окремих територіальних одиницях.

У цілому профілактичні заходи є необхідним інструментом в боротьбі з правопорушеннями. Різноманітність підходів та співпраця з громадськістю допомагають